

Szeged, 1914. május 30.

**diplomáciai uton elégtételt is fog szolgáltatni az inzultált képviselőnek.** — sajnálkozását fogja kifejezni és garanciát nyújt arra, hogy az Akadémia ülésein megjelenhessen s személyét ily inzultusok a jövőben ne ériék.

## Dorozsmán keresztül vezetik a tanyai vasutat.

(Saját tudósítónktól.) Egy kis viharral kezdődött a tanyai vasut vitája a pénteki közgyűlésen. **Fajka Lajos dr.** törvényhatósági bizottsági tag inszenálta, aki a tanyai vasut ellen beszélt, mondván, hogy van ennél fontosabb kérdés is. Közben az alsótanyai városatyáknak nem tetsző kitételekre ragadtatta magát, parasztnak deklarálván azokat, akik a vasutat akarják és uriembernek, akik nem akarják.

Erre a különös megkülönböztetésre egyszerre kitört a vihar a teremben. Az alsótanyai képviselők felugráltak helyeikről és öklüket rázva követelték a szülő rendre utasítást. Erre azonban nem került sor, mert **Fajka dr.** előzőeken megkövette a törvényhatósági bizottságot.

Ezután az incidens után csendesebb utra terelődött a tanyai vasut vitája, amely másfél órán át tartott.

A közgyűlés **elfogadta a tanácsi javaslatot és mellé még két módosító indítványt.** Az egyiket **Rosenfeld Nándor** tette, aki módosításával azt a helyes és praktikus célt kívánja szolgálni, hogy az irány kis részben való megváltoztatásával — ami az építési költségekben is tetemes megtakarítást jelent — **Dorozsma közelebb hozassék Szegedhez;** a másikat **Weiner Miksa** terjesztette elő, aki a (rendes nyomtávolságú) vasutról is költségvetést kíván készíttetni.

Az édes anyámnak megmondom: „Édesanyám, átmegyek és elhozom Klárikát. Megszöktetjük.” Szörnyűkődni fog, de boldog lesz. Azután átmegyünk. Megfogom a Klárika kezét. És egyszerűen elhozom... Mosolygott. Boldog volt. Reggel hét órakor hazaért. Leugrott a kocsiról és bement a házba. Az anyja már ébren volt. Sikoltott egyet, amikor meglátta.

— Pista, drága fiam... Kelemen megölelte, megcsókolta anyját.

— Édes anyám, — mondta sietve — nagy dologban jöttem ám haza.

— No, édes fiam.

— Házasodni akarok.

— Az öreg asszony csodálkozva nézett rá.

— Édes anyám — mondta Kelemen — azonnal átmegyünk Wolfékhoz.

— Az öregasszony csodálkozó arcára nagy hidegség ereszkedett.

— Minek fiam? — kérdezte halkán.

— Elhozzuk Klárikát — mondta Kelemen ragyogó arccal.

— Az öreg asszony lehajította a fejét és szomorúan és suttogva mondta:

— Édes fiam, elvitték már azt.

— El?

— El. Tegnap volt az esküvője.

— Kelemen felordított.

— Tegnap? Nem lehet. Ma van a meghívó.

— Huszonkettedikén. A meghívó.

— Huszonegyedikén. Rosszul olvastad, édes fiam. Tegnap volt. Elvitte azt már...

— Kelemen borzasztó fáradtságot érzett. A feje szédült; végigsimogatta; és összetörténült le egy divánra. A kezébe hajtotta a fedelnek meg a könnyei és boldogtalan, tisztán, becsutott embernek érezte magát.

**Balogh Károly** pénzügyi tanácsos ismertette behatóan az ügy minden fázisát, majd a kiküldött bizottságoknak azt a javaslatát, hogy a vasut iránya **a Tüsök-soron vezettetessék, elfogadásra ajánlotta a közgyűlésnek.**

— **Elfogadjuk! Elfogadjuk!** — kiáltották **Balogh tanácsos** hosszú referáciája után a városatyák.

**Fajka Lajos dr.** a tanyai vasut ellen beszélt.

— **Eláll! Eláll!** — kiáltják az alsótanyai bizottsági tagok. (Elnök a csengőt rázza.)

**Fajka Lajos dr.** elismeri, hogy a tanyai vasut fontos kérdés, de van ennél fontosabb is...

— Nem igaz! Hogy beszélhet ilyet — zúgják **Fajka** felé, aki nagy zajban beszél tovább.

**Elnök (Fajkához):** Tessék folytatni!

**Fajka Lajos dr.** arról beszél ezután, hogy micsoda **bizottságosi játékot** üzött a tanács a bizottsági tagokkal a tanyai vasut ügyében.

**Elnök (Fajkához):** A bizottsági tag urral üzött valaki játékot?

**Fajka dr.** hallgat.

**Elnök:** Ismét kérdelem, üzött-e valaki játékot ebben az ügyben a bizottsági tag urral?

**Fajka Lajos dr.:** Méltóságos uram, én úgy értelmezem...

**Elnök:** Azért kérdeztem csak, hogy objektív kritikát tessék gyakorolni a tárgy fölött. Ilyen hangnemből, ilyen szenvedélyesen, komoly dologról, különösen olyan komoly ügyről, mint a tanyai vasut, tárgyalni nem lehet. Itt a legmegfontoltabb, leghiggadtabb bírálatra van szükség és biztosítom **Fajka** bizottsági tag urat, hogy ilyen módon többet ér el, mintha szenvedélyességet visz bele a polémiaiba.

**Fajka Lajos dr.** röviden befejezi beszédét és azt indítványozza, hogy az ügyet vagy **vegyék le a napirendről**, vagy a szabadkai átjárónál egy pótvonalat létesítsenek.

**Elnök:** Az indítványt nem tudom összeegyeztetni, mert ellentétes kívánságok vannak benne. (Derűtség.) Mit kíván a bizottsági tag ur, napirendről való levételt, vagy vasutat?

**Fajka Lajos dr.:** Előbb napirendtérést indítványozok és ha ez nem fogadtatnék el, akkor a vasut mellékirányának a szabadkai ut felé való vezetését.

**Papp István** volt a következő szónok. Nem gondolt arra, hogy ezt az ügyet hosszas hozzászólásokkal elnyújtják. Helyesli a tanács javaslatát, majd **Fajka Lajos dr.** beszédével foglalkozik.

**Elnök:** Kérem a bizottsági tag urat, hogy ezt az ügyet tegyük már félre, miután már elintéztük.

**Papp István:** Már csak tessék megengedni méltóságos uram, hogy én is feleljek egyre-másra. Még fekete volt az én hajam, amikor a tanyai vasutat tárgyalni kezdtük, hát értek hozzá valamit. Az olyan beszéd, amelyet **Fajka** ur mondott, nagyon fiatal, én az olyanra bálkeresztet vetek. De nem baj, még fiatal ember. (Derűtség.)

(Kitör a vihar.)

**Fajka Lajos:** ... ott van előbb a kórház, a vízvezeték, a csatornázás... (folytonos zaj van a teremben, az alsótanyai képviselők felugráltnak a padokról és indulatos gesztusokkal tiltakoznak **Fajka** beszéde ellen.)

**Fajka Lajos:** ... uriembernek nem akarják a tanyai vasutat, csak a parasztnak kívánják...

A tanyai polgárok tombolva kiáltják **Fajka** felé:

— Üljön le!

— Disznóság!

— Elnök ur, utasítsa rendre!

**Elnök:** Nem hallottam sértést. (Nagy zaj. **Elnök a csengőt rázza.**)

**Papp István:** De igen is történt sértés!

**Elnök:** Kérdezem **Fajka** bizottsági tag urat, használt-e sértő kifejezést?

**Fajka Lajos dr.:** Méltóságos uram, különbséget tettem uriember és paraszt között, azonban minden sértő szándék nélkül és ha valaki mégis sértve érezné magát, úgy tisztelettel megkövetem a törvényhatósági bizottságot.

**Elnök:** Ezekután az én részemről, tisztelt közgyűlés, nincs intézkedésre szükség, mégis meg kell jegyeznem azt, hogy uriember és parasztember megkülönböztetése igenis sértő, mert itt mi valamennyien egyformák vagyunk! (Helyeslés és taps.)

(Dorozsma felé.)

**Rosenfeld Nándor** szólalt fel ezután. Kijelenti, hogy a tanyai vasut eszméjével a legteljesebb mértékben szimpatizál s egyetért abban is, hogy a városnak erkölcsi kötelessége a tanyai vasut kiépítése. Ő azonban teljesen elhibázottnak tartja az irány egy részét. A város közönsége valósággal hipnózis alatt áll, hogy a tanyai vasutat nem lehet kiépíteni másként, mint ahogy javasolta van. Pedig elhábizott dölog Röszték és Szentmihálytelket is gazdagítani a tanyai vasutakkal akkor, amikor ott megy az államvasut. Itt van a küszöbön egy huszezer lakosságu község: Dorozsma, amelynek már régi vágya, hogy Szegeddel jobb és közvetlenebb összeköttetést kapjon. A vonalat tehát Domaszéken túl a dorozsmai uton kell vezetni, ez a tanyai vasut legtermészetesebb útja. Indítványozza tehát, hogy a tanyai vasut terveit ebben az értelemben módosítsa a közgyűlés. Frázis az, hogy a jobb megoldás ellensége a jónak, mert a vasuti vonalvezetés jó megoldása egyedül az, amit ajánlott.

**Weiner Miksa** arra figyelmezteti a közgyűlést, hogy az államnál aligha lehet kieszközölni bármilyen anyagi hozzájárulást is. Pedig a pénzügyi kérdés a legfontosabb...

**Fölkiáltások:** Hol vagyunk még attól!

**Weiner Miksa** azt fejegeti, hogy előnyös pénzügyi megoldást kell keresni. Indítványozza ezért, hogy a **rendes nyomtávolságú vasut kérdésével is foglalkozzék a tanács**, az előtanulmányokat végezze el, a terveket készíttesse el és a kétféle költségvetés összehasonlítását is terjessze majd a közgyűlés elé. Kéri indítványa elfogadását különösen azért, mert csak a **rendes nyomtávolságú nagyvasut** kiépítésével remélhető, hogy az államvasut annak fenntartását és üzemvezetését átveszi a várostól.

**Sőreghy Mátyás dr.** azt indítványozza, hogy ne a Tüsök-sori vonalvezetést fogadják el a közgyűlés, hanem a már bejárt vonalat.

Több szónok nem jelentkezett, mire az elnök a vitát lezárta.

(A döntés.)

**Balogh Károly** előadó válaszolt most az elhangzott felszólalásokra. Az indítványok **mellőzését kéri és a tanács javaslatát ajánlja elfogadásra.** **Rosenfeld** indítványát azért nem helyesli, mert ebben az esetben nem a tanyának, hanem **Dorozsmának** építenek vasutat. **Dorozsmát** szerinte inkább villamossal lehetne közelebb kapcsolni Szegedhez. **Weiner Miksa** indítványára pedig azt jegyzi meg, hogy amit **Weiner** kíván, az teljesen mellékes kérdés most, mert csupán az engedély-okirat megszerzéséről van szó és ha ez meg lesz, azután lehet majd beszélni nagy vasutról, hozzájárulásról, meg államvasuti átvételről.

**Rosenfeld Nándor** az előadó szavaira azt válaszolja, hogy **Balogh** az ő indítványa célját teljesen félreértette, amit ő ajánlott, az a tanya és a város érdekében való egyaránt, mert hiszen a vasut csak azután kerül be Dorozsmára, amikor a tanyát már keresztül szelte.

Szavazásra került a sor ezután. Miközben az elnök feltette a kérdéseket, **Fajka Lajos dr.** visszavonta mind a két indítványát azzal az indoklással, hogy az ő kívánsága **Rosenfeld Nándor** indítványával lényegileg megegyezik.

A közgyűlés a szavazás során **elfogadta a tanács javaslatát, továbbá elfogadta Ro-**